

Kaip padėti traumuotiems/patiriantiems stresą šunims

Profesionalūs patarimai iš:

Dr. Amber Batson, BVetMed MRCVS, veterinarė ir elgsenos specialistė (JK)

Turid Rugaas, dresuotoja ir knygos „On talking terms with dogs“ autorė
(Norvegija)

Lisbeth Borg de Waard, dresuotoja ir elgsenos specialistė (Norvegija)

Anne Lill Kvam, dresuotoja ir knygos „The Kingdom of Scent“ autorė (Norvegija)

Šunų šeiminkams/besirūpinantiems šunimi kritinėse situacijose:

- Vanduo svarbesnis už maistą, pasidalinkite bet koku turimu maistu su šunimi – tai nebūtinai turi būti šunų maistas.
- Triukšmingoje aplinkoje, visą laiką laikykite šunį pririštą ilga virve ar pavadžiu, kad jie nebandytų pabėgti.
- Jei negalite išeiti į lauką, sukurkite tuštinimosi teritoriją iš kambarinių augalų žemės, popieriaus ar drabužių.
- Raminkite šunį.
- Leiskite šuniui pačiam pasirinkti slėptis ar likti prie jūsų.
- Jei šuniui šalta, užklodite antklode, kad galėtų pailsėti/pamiegoti.
- Jei šuo gali miegoti, tai jam geriausias dalykas.
- Likite ramūs, būkite su savo šunimi.
- Šiomis aplinkybėmis nežaiskite ir netreniruokite šuns.
- Kuo ramesnis esate jūs, tuo ramesnis bus ir jūsų šuo.

Dr. Amber Batson, BVetMed MRCVS, veterinartė ir elgsenos specialistė:

1. Raminkite šunį. Kai esame išsigandę, jaučiamės geriau, jei šalia yra kažkas, galintis mus palaikyti. Tai gali sumažinti atsaką į stresą. Švelniai kalbėkite, jei šuo mėgsta glostymą - glostykite, pasiūlykite švelnų masažą ar šukavimą, žiūrint, kas labiau patinka. Turėkite omenyje, jog dalykai, kurie šuniui paprastai patinka, gali neatitikti to kaip jis jaučiasi šiuo metu. Ir tai, ko šuo paprastai nemėgsta, gali būti dabartinis pasirinkimas. Taigi stebėkite ir reaguokite.
2. Jei triukšminga, apsvarstykite galimybę pasidaryti urvą, kuriame galėtumėte sėdėti kartu. Ir visą laiką prie antkaklio ar petnešų laikykite pririštą lengvą virvę ar ilgą pavadį, kad galėtumėte kontroliuoti, jei šuo mėgintų staiga sprukti.
3. Jei visai negalite būti lauke, pabandykite paskatinti šunį naudotis kraiko vieta - suraskite rankšluostį ar drabužį, kurį naudosite kaip pagrindą. Jei galite gauti, padenkite pagrindą smulkiai suplėšytu popieriumi ar natūraliomis medžiagomis, tokiomis kaip sauja žolės, dirvožemio ar lapų (galbūt iš kambarinių augalų).
4. Vanduo svarbesnis už maistą. Jei turite šunų maisto, nedidelį jo kiekį pasiūlykite vieną ar du kartus per dieną – maisto turi užtekti kuriam laikui. Jei nieko neturite, pasidalinkite trupučiu savo maisto. Streso metu nereikia daug valgyti, tad nesijaudinkite, jei šiuo metu turite ribotus išteklius. Poilsis, grėsmės išvengimas ir pakankamas vandens kiekis yra svarbiausi dalykai.
5. Daugelis veiklų, kurias mėgstame daryti su savo augintiniais, padeda jiems klestėti, bet nebūtinai išgyventi. Ėjimas pasivaikščioti, žaidimas, kramtymas yra teigiami priedai, bet kartu tai dalykai be kurių galime ilgai išsiversti. Išlikti saugiams fiziškai yra svarbiausias dalykas, kurio reikia norint išgyventi.

*Turid Rugaas, šunų dresuotoja ir elgsenos specialistė, knygos
“On talking terms with dogs” autorė:*

Gyvename pasaulyje, kuriame nutinka siaubingi dalykai – žemės drebėjimai, karai ir kitos katastrofos ir visa tai labai paveikia ne tik žmones, bet ir jų šunis. Kuo geriau apsaugoti ir žmones ir gyvūnus kartais gali būti sunku ir problematiška. Vis tik tokiose situacijose mes jaudinamės ir dėl savo augintinių.

Priklausomai nuo to, kas vyksta, aplinkybės gali būti labai skirtingos, tačiau svarbiausi dalykai, kuriuos galite padaryti visada bus labai paprasti.

Jei šuo gali būti kartu jums:

Jūsų šuniui užtenka tiesiog būti su jumis. Stresas dėl susidariusios situacijos ir baimė dėl to, kas vyksta, yra psichinės stimuliacijos perteklius, dėl kurio šuo yra fiziškai pavargęs ir išsekęs. Tai reiškia, kad jam nereikalingi jokie pratimai ar veiklos. Šuniui tereikia būti su jumis, būti šalia, daug miegoti ir ilsėtis. Jokių apsikabinimų ar laikymo prisiglaudus, tiesiog leiskite būti taip arti kaip šuo nori. Ir ilsėtis, miegoti, taupyti energiją.

Šuniui reikia vandens ir maisto. Vanduo yra būtinas, tačiau su ribotu maisto kiekiu, jis gali gyventi kurį laiką. Šunys gali būti bet ką, taip jie išgyveno milijonus metų, taigi jie maitinsis viskuo, kas turima.

Šuniui reikia šlapintis ir tuštintis, ir jei yra apribojimų, kur jie gali tai daryti, reiktų surasti vietą, kuo toliau nuo ten, kur paprastai būnate – kampe, verandoje ar, jei įmanoma, kažkur toliau. Jei turite dirvožemio ar smėlio paskleiskite toje vietoje ir šuo galų gale pasinaudos, jei nebus galimybės išeiti. Galite naudoti dirvožemį, smėlį iš lauko arba išpilti iš gėlių vazonų turinį, kas tik įmanoma. Duokite šuniui laiko sužinoti apie šią vietą ir per daug nesijaudinkite. Likite ramūs.

Jei ten kur esate šalta, galite pabandyti surasti antklodę ar kitą apdangalą, kuris padėtų šuniui sušilti. Tai padės jam, užmigti. Poilsis ir miegas yra svarbus tokiomis sąlygomis.

Be šių praktinių dalykų, kurie vienu ar kitu būdu turi būti išspręsti, jūsų šuniui reikės tik jūsų buvimo šalia. Jokių komandų, jokių treniruočių, jokios veiklos – tiesiog būti kartu. Traumos ir stresas reiškia, jog neturėtumėt ir negalit iš jo ko nors reikalauti. Šuniui reikia poilsio, taupyti energiją ir jis tai puikiai sugeba. Pamatysite, kad šuo supranta situacijos rimtumą ir puikiai prisitaikys.

Patyręs traumuojančių dalykų šuo, niekada neturėtų būti paliktas narve ar vienas veislyne. Jis turi būti su jumis.

Būkite šalia šuns, būkite ramūs ir tylūs, parodykite, jog esate artimiausia jo šeima. Šunys rūpinasi vieni kitais ir, kai gali, jumis. Tačiau gyvenime būna momentų, kai jiems reikia, jog jūs jais pasirūpintumėte. Tai viskas ko jiems reikia ir ko jie nori.

Kai buvau vaikas, pati bėgau iš karo zonos ir prisimenu kokia išsekusi visą laiką buvau. Visai nenorėjau žaisti, norėjau tik poilsio ir miego. Šunys tokie pat kaip mes, su tokia pačia fiziologija ir emocijomis. Dėl per didelio fizinio aktyvumo jie gali susirgti, nes kūnas nebesusitvarko.

Jei šuo patiria stresą ir dėl to yra išsekęs, jam reikia jūsų, o be to, daugybės visiškai nieko.

Jei turite palikti savo šunį kam nors kitam ar išsiųsti jį :

Informacija traumuoto ar stresą patyrusio šuns prižiūrėtojai, kai šuo perkeliamas į naujus namus ar prieglaudą

Viską, kas paminėta aukščiau, paaiškinkite prižiūrėtojams. Šuns negalima uždaryti veislyne, narve ar palikti vieną patį. Jam reikia būti su kuo nors.

Vanduo, daug maisto ir kas nors, ką galima kramtyti, nes tai padės jam jaustis geriau.

Jokių reikalavimų, jokių komandų, jokio skatinimo žaisti ar psichinės stimuliacijos – tiesiog labai daug visiškai nieko. Jie ir taip patirs labai daug streso dėl pokyčių jų gyvenime ir dėl to bus labai išsekę ir reaktyvūs. Poilsis ir miegas padės kūnui su tuo susidoroti ir geriau išgyventi.

Laisvė judėti saugioje teritorijoje, šlapintis ir tuštintis, kai reikia ir galimybė laisvai judėti, bet tik tuo atveju, jei šuo pats pasirenka tą daryti. Neverskite ką nors daryti, tiesiog leiskite pačiam pasirinkti.

Aplinkiniai turi būti ramūs, judėti lėtai ir nedaryti nieko grėsmingo. Tegul šuo turi laiko įsikurti ir jaustis saugiai. Sėdėkite šalia jo, skaitykite ar darykite ką kita, tiesiog būkite ramūs.

Blogiausias dalykas, ką galite padaryti, tai per daug stimuliuoti jį pratimais ar bandymais priversti ką nors daryti. Įsitempęs ir išsekęs kūnas negali su tuo susidoroti.

Tai tas pats, kaip pasiėmti šunį iš prieglaudos ar kitų namų. Pradžioje viskas sukasi tik apie maistą vandenį, tuštinimąsi bei daug poilsio ir miego. Laisvė judėti, kai nori, laisvė pasirinkti, ką daryti. Kai šuo pradeda domėtis aplinka, būti smalsus, tai įrodymas, jog judama teisinga linkme. Jei jis turi pasirinkimų, laiko apsiprasti ir galimybę gauti reikalingą poilsį, naujoje aplinkoje apsipras greičiau ir geriau.

Jeigu esate šuns savininkas ar prieglaudos darbuotojas ir jums reikia daugiau patarimų susisiekitė nemokamai: helpline@nordicdogtrainer.com

i.jazdauskaite@gmail.com

Kartu su:

Ši informacija išversta į kelias kalbas ir ją galima rasti šioje svetainėje:
www.nordicdogtrainer.com